

forøgede Lønkrav. Nej, jeg tror det ikke, jeg ved det ganske bestemt. Jeg ved, at det er disse forøgede Lønkrav, der ene og alene gav Anledning til, at denne Sag blev tagen op. Det ærede Medlem, som selv er noget af en Bladmand, ved jo, at det for et Blad at gaa over til at faa stereotyperet Fællessats sendt fra et Hovedkontor er redaktionelt en Tilbagegang. Det er den Slags Ting, man ikke gør for sin Fornøjelses Skyld. Det vilde Bladene aldrig have fundet paa, hvis ikke økonomiske Forhold mere eller mindre havde tvunget dem dertil. De økonomiske Forhold vare netop det, at Udgifterne til Typografer bleve saa meget forøgede, at det tilskyndede nogle Blade og tvang andre til at gøre denne Forandring.

Jeg har ikke sagt, at Typografernes Lønkrav var for højt. Det er en Ting, som det er meget vanskeligt at udtale sig om, men jeg har sagt, at naar slige Forhold kunne afstedkomme Arbejdsløshed og man derefter forlanger Statstilskud til de arbejdsløse, maa der være et Sted, hvor man autoritativt kan faa afgjort, om det er en berettiget Løn, der fordrer eller ej.

Jeg blev meget forbausset ved at høre det ærede Medlems Udtalelse i Anledning af de Antydninger, jeg var kommen med om en Institution, hvor man kunde faa Lønsspørgsmaal afgjorte efter Ret og Retfærdighed og ikke efter, hvem der tilfældig i det givne Øjeblik er den stærkeste. Det ærede Medlem sagde, at dette var ikke meget demokratisk og frisindet. Det er første Gang, jeg har hørt en saadan Udtalelse. Det ærede Medlem er vel ikke ganske ubekendt med, at noget saadant er forsøgt i nogle Stater meget langt herfra, Stater, der ere i høj Grad demokratisk styrede. Det har været omtalt mange Gange, og jeg har intetsteds hørt det omtale som andet end en meget demokratisk Foranstaltning. Det ærede Medlem, som ganske sikkert kender de sociale Forhold og den sociale Udvikling meget godt, vil vide, at det i disse Stater er Arbejderne, som have krævet denne Ordning, at det er Arbejderne, der have Regeringen der, og at det er deres Regering, som har gennemført denne Sag. Det ærede Medlem, forbausede mig derfor usægteligt overordentligt ved at sige, at dette ikke er meget demokratisk. Det ærede Medlem kom med nogle Indvendinger, som ogsaa forbausede mig. Det ærede Medlem sagde, at naar Lønnen skulde fastsættes, maatte vi ogsaa have at vide, hvad Varernes skulde koste, hvad Brød skulde koste, hvad Klæ-

der skulde koste osv., osv., thi naar vi havde en Domstol til at fastsætte Prisen paa den ene Art af Varer, skulde vi ogsaa have Prisen fastsat paa alle andre Varer. Jeg troede, at det hørte med til den socialdemokratiske Katekismus, at der var en Væsenforskel paa andre Varer og den Vare, som det ærede Medlem talte om i denne Forbindelse, nemlig den menneskelige Arbejdskraft. Jeg troede, at det hørte med til den socialdemokratiske Katekismus, at denne Vare maatte man ikke behandle som en anden Vare. Andre Varer er det heldigt, at man kan faa saa billigt som muligt, men det hører jo med til det ærede Medlems og hans Meningsfællers Arbejde at gøre den menneskelige Arbejdskraft saa dyr som muligt. Jeg mener nu, at det ærede Medlem, hvis han betragter den menneskelige Arbejdskraft som en Handelsvare som andre Varer, tager ganske fejl, og jeg mener ogsaa, at det er i eminent Strid med hele hans Partis Program og hele hans Partis Arbejde.

Det ærede Medlem sagde, at Domstolen, naar den fastsatte Arbejdslønnen, ogsaa maatte bestemme, hvor Pengene skulde komme fra til at betale Varerne, for det kunde være, at Varerne bleve saa dyre, at der ikke var Penge til at betale med. Nej, jeg tænker mig netop ikke, at det vilde blive saa taabelig en Afgørelse, saa taabelig en Ret, at den satte Lønnen saa højt, at Varen fik en Pris, der gjorde den usælgelig paa Arbejdsmarkedet. Det er netop det uheldige ved de nuværende Forhold, at de tilfældige Magtforhold inden for et Fag kunne gøre Lønnen saa høj, at der derved skabes Arbejdsløshed, som der har været talt om. Det skulde netop være Fordelen ved, at man fik en alsidig og kyndig Dom derom, at noget saadant ikke kunde indtræde. Saa sagde det ærede Medlem, at Arbejdsgiverne vilde ganske sikkert ikke bøje sig for en saadan Afgørelse. Det kan godt være, at Arbejdsgiverne ikke ere inde paa den Tanke, men jeg kunde dog endelig tænke mig, at der allerede nu kunde være Arbejdsgivere, som vilde sige: Vi ville hellere bøje os for en kyndig Dom over Arbejdsforholdene end for den Tilfældighed, om Arbejdernes Organisationer i Øjeblikket ere stærkere end vore, eller vore stærkere end deres, med andre Ord, vi ville hellere bøje os for en kyndig Dom end for Krigens tilfældige Udfald i den enkelte Omgang.

Jeg har selvfølgelig aldrig ment og endnu mindre sagt, at en saadan Tanke